

Reakce vedení řešitelského týmu, který připravoval projekt Vytvoření Národní digitální knihovny, na odpověď generálního ředitele NK ČR na dopis Ústřední knihovnické rady

Vzhledem k tomu, že generální ředitel NK ČR podepsal v pátek 13. ledna akceptační protokol a že o konečném řešení projektu je tudíž definitivně rozhodnuto, nechťeli jsme původně do diskuse mezi ÚKR a generálním ředitelem NK již zasahovat.

V odpovědi generálního ředitele se však objevuje řada konstatování, která diskreditují, až ostouzejí práci členů původního řešitelského týmu, takže nám nezbývá, než reagovat a zmíněná konstatování vyvrátit a podložit naše stanoviska odkazy na relevantní dokumenty.

V dopise generálního ředitele se konstatuje, že **Původní pracovní skupina, která zpracovávala projekt Národní digitální knihovny, se skládala zejména z odborníků, kteří se profilovali na oblast dlouhodobé ochrany (LTP).** Toto konstatování lze snadno vyvrátit odkazem na *Přílohu 1: Řešitelský tým*. Jedná se o výtah ze Studie proveditelnosti. Jména zde uvedená jsou české knihovnické veřejnosti dobře známa, stejně jako s nimi spojená specializace. Řešitelský tým byl vyvážen ve všech oblastech, jedinou slabinou bylo dlouhodobě slabé obsazení pozice ředitele IT v NK ČR, který by se zaměřil na oblast systémové integrace. V tomto směru vkládal celý řešitelský tým zpočátku velké naděje do osoby nového vedoucího IT a později i projektu NDK RNDr. Tomáše Svobody.

Ke konstatování **Počátkem minulého roku jsme se v důsledku toho ocitli v situaci, kdy navzdory dlouholetému zpoždění nebyla z velké části dopracována kritéria projektové dokumentace, týkající se ostatních oblastí, která, aniž bych chtěl snižovat důležitost dlouhodobé ochrany dokumentů, tvoří podstatnou většinu činností, jež má projekt Digitalizace Národní knihovny dle požadavků EU splňovat.** Toto konstatování navozuje dojem, že původní projektový tým způsobil zdržení projektu o dva roky a s výjimkou oblasti LTP připravil velmi slabé a nevyvážené podklady. Chronologii projektu dokumentuje *Příloha 2: Milníky*. Z uvedených údajů je evidentní, že zdržení projektu způsobily po dobu vedení týmu dr. Stoklasovou administrativní průtahy na straně MV a MK ČR, od února 2011 již řídí projekt RNDr. Svoboda. Úroveň zpracování odborných podkladů lze snadno posoudit při pohledu do dokumentu *NDK: Specifikace požadavků na dodávku technologií a služeb*. Jedná se o výsledek práce původního týmu, který byl 4.2.2011 protokolárně předán RNDr. Svobodovi k dopracování. Všechny oblasti, nejen LTP, zde byly zpracovány podrobněji než ve výsledném dokumentu, který připravil RNDr. Svoboda. Žádáme o vystavení původního dokumentu i výsledné zadávací dokumentace. Předaný podklad byl odborným základem, který vyžadoval ještě spolupráci s právní kanceláří, takže z hlediska právního je charakter obou dokumentů odlišný, lze však snadno porovnat a posoudit, do jaké míry a hloubky byly v obou dokumentech odborně rozpracovány všechny projektové linie. Slabinou původního materiálu byla s ohledem na absenci kvalitního ředitele IT NK s rozsáhlými zkušenostmi se systémovou integrací pouze oblast systémové integrace.

Konstatování **Z tohoto důvodu jsem se rozhodl počátkem minulého roku nahradit paní Stoklasovou panem Svobodou, který má dlouholeté zkušenosti s projektovým řízením a od něhož jsem očekával urychlení realizace projektu,** navozuje dojem, že dr. Stoklasová nemá potřebné zkušenosti s projektovým řízením a nebyla schopna projekt realizovat ve vymezeném čase. Zkušenost dr. Stoklasové s řízením projektů, včetně velkých projektů národních i mezinárodních, dokumentuje dlouhá řada úspěšně dokončených a obhájených projektů a je české knihovnické veřejnosti dostatečně známa a není jí třeba dokládat. Časový průběh projektu dokládá již zmíněná *Příloha 2: Milníky*. Některá zde uvedená fakta ve spojení s *Přílohou 3: Dopis* dokládají to, že dr. Stoklasová byla odvolána spíše s ohledem na neochotu akceptovat metody projektového řízení, o nichž byla přesvědčena, že jsou v rozporu se zájmy projektu i NK ČR a MZK.

V dopise se dále konstatuje: **Rozšíření týmu o odborníky z jiných oblastí odhalilo závažné nedostatky v původně plánované projektové dokumentaci, která vedle toho obsahovala závažné právní závady týkající se hodnotících kritérií. Ty v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách úzce vymezovaly nikoli kvalifikační předpoklady dodavatelů, ale parametry požadovaných produktů způsobem, který byl diskriminující a právně napadnutelný. Dokumentace také nebrala dostatečně v potaz jiné aspekty nesouvisející s problematikou dlouhodobé ochrany dat, jako personální aspekty projektu, projektové řízení a vedlejší aspekty digitalizace, jako např. odprášení knih pro uplatnění záručního práva u skenovacích přístrojů, jejichž hodnota činí přes 40 mil. Kč.**

Dokumentace NDK: *Specifikace požadavků na dodávku technologií a služeb* byla odborným podkladem pro budoucí jednání s právníky. Z chronologie projektu vyplývá, že smlouva s právní kanceláří Rowan Legal byla podepsána koncem září 2010, právní kancelář se pak primárně věnovala přípravě zadávací dokumentace na manažera projektu, k dokumentu NDK: *Specifikace požadavků na dodávku technologií a služeb* proběhly v lednu 2011 pouze úvodní konzultace, případné právní závady v dokumentu měla právní kancelář teprve odstranit, partie týkající se projektového řízení měl dopracovat vybraný manažer projektu, který byl vybrán až po předání vedení projektu RNDr. Svobodovi. Podklad je tedy možné posuzovat pouze z hlediska odborného, nikoli právního. Přesto se domníváme, že věcný podklad pro technické kvalifikační předpoklady uvedený v *Příloze 4: Kvalifikační předpoklady* nebyl diskriminující a po příslušném právním přeformulování do podoby technických kvalifikačních předpokladů dodavatele s možností ručit prostřednictvím subdodavatele by nebyl s ohledem na charakter projektu napadnutelný. Zadávací dokumentace na projekt Národního digitálního archivu (viz <https://web.nacr.cz/zakazky/index.htm>) potvrzuje, že tato cesta byla možná. Stejně to dokazují i další výběrová řízení pořádaná různými institucemi v rámci řešení projektů spadajících do rámce Strukturálních fondů, kde zasedáme ve výběrových komisích. Kvalifikační kritéria byla „diskriminující“ pro dodavatele bez ověřených produktů nabízející vývoj, ale v tomto smyslu byla „diskriminující“ již Studie proveditelnosti, která je de facto schváleným projektem – viz *Příloha 4: Studie proveditelnosti*.

Personální aspekty projektu byly specifikovány adekvátně pro předpokládanou dodávku a nasazení již hotových a ověřených technologií a spolupráci s firmami s dlouholetou zkušeností ve všech klíčových oblastech. Vývoj ve všech oblastech, který je v rozporu se Studií proveditelnosti – viz *Příloha 5: Studie proveditelnosti*, a nutnost „školení“ vítězných dodavatelů v elementární orientaci v řešené problematice klade samozřejmě podstatně větší personální nároky na NK ČR i MZK. Absence ověřeného workflow bude klást enormní personální nároky na zpracovatelské linky v NK ČR i v MZK.

V rámci přípravy Studie proveditelnosti a zadávací dokumentace bylo zvažováno pořízení čistícího stroje pro knihy. Vzhledem k ceně, výkonu a zkušenostem však bylo od nákupu stroje upuštěno a rozhodnuto, že se knihy zahrnou do plánu očisty prováděné vlastním pracovištěm. Podstatná část dokumentů určených k digitalizaci navíc pochází z Národního konzervačního fondu, který nebude třeba čistit vůbec.

Citované přílohy doplněné o *Přílohu 6: Prohlášení* rozporují i řadu odpovědí uvedených v Příloze k dopisu generálního ředitele.

Charakter změn provedených v podkladech pro zadávací dokumentaci i jejich důsledky pro realizaci projektu shrnuje *Příloha 7: Předpoklady a realita*. Jedná se o diskusní příspěvek připravený pro jednání u kulatého stolu, který jsme neměli možnost přednést. Analogická situace je i ve všech ostatních oblastech – digitalizace, infrastruktura a zpřístupnění.

Přílohy 6 a 7 vysvětlují i důvod rozpadu týmu a odchodu jeho členů z NK ČR. Čistě pro pořádek: někteří z nás neodcházejí do soukromé sféry, ale odcházejí (přesněji řečeno byli odejiti) do předčasného důchodu, jiní odcházejí do státních institucí v zahraničí. A odchod do soukromé sféry nemusí být nutně motivován jen ekonomickými zájmy, ale i nechutí působit po zkušenostech s projektem NDK ve státní sféře.

V Praze dne 17.1.2012

PhDr. Bohdana Stoklasová

PhDr. Jiří Polišenský

Mgr. Jindřiška Coufalová

Mgr. Jan Hutař

Ing. Jiří Vrbický

